

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum VIII. Tua super.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](#)

Notandum primum. Si Laicus decimas, quas in feudum à Prælato Ecclesiastico habet, ante Concilium Lateranense sub Alexandro III. acceptas, velit alteri Ecclesiæ, vel monasterio, à quo feudum non recognoscit, assignate, id fieri potest cum Dicessani consensu, etiam non requisito consensu Capituli. Ratio redditur in tex-
tu, quia hæc non censetur alienatio, sed potius revocatio rei Ecclesiastica ad Ecclesiæ saltem universalem, ad quam principalius spectat, prout annotavit *Swarezzius* ro. 1. de religione lib. 1. de divino cultu c. 26. n. 13. Oportet tamen distin-
guere; vel enim Laicus ante Lateranense Concilium decimas justè obtinuit à Præ-
lato in feudum datas, vel derinuit injustè. Hoc posteriore casu moneri, &c, si fieri pos-
sit, induci debet, ut eidem Ecclesiæ, ad
quam de jure pertinent, restituat, sin autem adduci non possit, tunc Episcopus loci consentire potest, ut alteri Ecclesiæ, vel monasterio donentur, cùm præster, deci-
marum jus apud aliquam Ecclesiæ, aut monasterium esse, quād apud Laicum; &
ideo altera Ecclesiæ, ad quam decimæ de-
jure pertinent, propter bonum publicum,
& auctoritatem Prælatorum Ecclesiastico-
rum rationabiliter contenta esse debet, si-
cuti si miles calicem consecratum abstulif-
fer ex Ecclesiæ aliqua, & vel non posset, vel
nollet eidem restituere, induci posset cum
Episcopi consensu, ut alteri Ecclesiæ daret
argum. hujus textus. Sin autem deci-
mas justè, & cum legitimis requisitis, acce-
pit in feudum, tunc iterum distinguendum.
Vel enim eas reddere vult Ecclesiæ propri-
tarix, à qua habet, & potest suo arbitratu-
etiam non requisito Episcopo. *argum. c. 2.*
§. sane de decimis in c. ubi Gl. tradit; sin
verò alteri Ecclesiæ, aut loco Religioso, E-
piscopi consensus accedere debet, prout ha-
betur *in cit. §. sane & c. 3. de privilegijs*
propterea, quid Laici de rebus Ecclesiasti-
cis, cuiusmodi est jus decimarum, absque
Prælati Ecclesiastici auctoritate disponendi
facultatem nullam habeant c. 1. & sequenti-

bus causa 16. q. 7. At verò post Lateranen-
se Concilium Prælati præter Romanum
Pontificem, concessum non est, decimas
feudum dare Laicis, quam ob rem, si co-
gnitum sit, post illud tempus decimas
Laico sine Romani Pontificis consensu da-
tas fuisse, eas Laicus omnino restituere de-
bet Ecclesiæ, ad quam pertinent. Verum-
tamen si particulati Ecclesiæ illi, ob quan-
cunque causam, etiam injuritiam, & vi-
lentiam Laici, restitutio facienda non sit,
tunc in alteram Ecclesiæ, maximè monas-
terium, seu Religiosorum congrega-
tionem, cum Episcopi auctoritate transfe-
re possit colligitur ex textu *hujus cap. & c.*
c. ult. causa 16. q. 1.

Notandum secundò. Efficax in iure
argumentum, quod dici solet à speciali
racitate excludendum aliud speciale, illa
vocari solet argumentatio ad sensum con-
trarium. Si enim legislator de uno affi-
mavit, de altero præterito indirectè nega-
re censendus est, quando ita materia parata est, quid etiam alterum expellit,
nisi excludere voluisse, ut in propositione
templo, cùm Concilium Lateranense a
translatione decimarum à Laico ad Eccle-
siam, vel monasterium Episcopi contentum
dixerit esse necessarium, nullà facta no-
tione Cleri, indirectè censetur negare con-
sentum Cleri necessarium esse. Verum-
tamen si ex sensu contrario absurditas cur-
dam sequeretur, aut alterius Legis correc-
tunc huic argumentationi locus non est,
prout admonet *Gl. finalis in c. de mali*
28. de prebendis; quid lex non censet
sublata, nisi ei expresse derogatum, seu
cavatio expressa fit.

CAPITULUM VIII.

Tua nuper.

PARAPHRASIS.

Quæsitus fuit ex Innocentio III. num-
piscopus, seu electus, cum Archidiaco-
nus Cathedralis Capituli consensu, ve-

CAPITULUM IX.

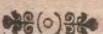
Pastoralis.

PARAPHRASIS.

Episcopus Heliensis quæsivit ex Innocentio III. posteaquam decreto Dionysij Papæ in c. i. causa 13. q. 1. Parochia divisa sunt, ita ut singularum obventiones in usus cuiuscumque Ecclesiæ necessarios, atque ministrorum sustentationem cederent, utrum concessum sit Episcopo sine Romanis Pontificis auctoritate, vel saltem sine Capituli sui consensu, Religiosis conferre alienus Ecclesiæ Parochialis proventus, Vicario sustentatione necessaria reservata. Præterea, cum in Lateranensi Concilio sub Alexan. III. c. 7. §. prohibemus. prohibitum sit, ne Ecclesijs nova pensiones imponantur, aut veteres augeantur, num Episcopo licet cum Patroni consensu totam Ecclesiæ Parochiale, aut portionem aliquam ejus de novo conferre Religiosis in proprietatem. Ad hanc respondet Papa, neque prius, neque posterius posse facere Episcopum ab illo Capituli sui contentum, nisi Romanus Pontifex licentiam tribuat. Interim verò salva manet constitutio Canonica C. Bone rei 72. causa 12. q. 2. quod quinquaginta partem reddituum Episcopum ad causas pias applicare poslit. De hoc dixi in c. i. limitatione 5. hoc. ttt.

SUMMARIUM.

1. Non debet absolute vocari Episcopus, qui legitime quidem electus est, non-dam tamen est consecratus.
2. Unio Parochialis Ecclesiæ monasterio in perpetuum facta, censetur alienatio.
3. Notandum primum. Episcopus, antequam consecratus sit, non debet absolute vocari, sed cum addito electus Episcopus. Ita sumitur ex hoc c. & docui in dispensatione Prælatis. q. 138. ubi simile quid dixi de Romano Pontifice & Imperatore, & q. 153. de Archiepiscopo ex c. 3. de auctoritate, & usu pallij.
4. Notandum secundum. Si parochia monasterio unitar in perpetuum, censetur esse alienatio, ideoque requiruntur ordinatrices iuris solennitatis: hodie autem tales uniones Episcopi facere non possunt, ob Trident. constitutionem sess. 24. c. 13. de reformatione.
5. Corollarium. Cum summus Pontifex non facile soleat juribus Ecclesiæ datum detrahere, & alienationes facere, ideo in unione parochiarum, si quæ sicut monasterijs, Episcopi & Capituli Cathedralis, ahorumque, quorum interest, contentus regunt solet ante unionem.

Notandum primum. Oblationes, & subventiones, quæ fiunt intra fines Parochie, pertinent ad Parochialis Ecclesiæ Fabricam, & rectoris, ac aliorum ministrorum sustentationem.

1. Ut alij Ecclesiæ indigent subveniantur, potest Episcopus cum consensu Capituli, Ecclesiæ abundantia pensiones imponere.

Notandum secundum. Oblationes, & obventiones, quæ fiunt intra fines Parochie, pertinent ad Ecclesiæ Parochialis fabricam,

Ecc 2

bricam,